

**DEPARTMENT OF NEPALI
MPHIL/PHD COURSEWORK SYLLABUS**

Semester I

Paper	Title	Credit
NEP-RS-C101	Research Methodology	4
NEP-RS-O102	Recent Advances	4
NEP-RS-C103	Proposal Writing and Presentation	4

NEP-RS-C101: शोधविधि

एकाइ 1: शोधको सैद्धान्तिक परिचय

- 1.1. शोधका स्वरूप
- 1.2. शोधका अर्थ र परिभाषा
- 1.3. शोधका तत्त्व र विशेषता
- 1.4. शोधका औचित्य र महत्त्व

एकाइ 2: शोधका प्रमुख प्रकार

- 2.1. निगनात्मक र आगमनात्मक
- 2.2. सैद्धान्तिक र प्रायोगिक: पुस्तकालीय, क्षेत्रीय र प्रयोगशालीय
- 2.3. वर्णानात्मक, ऐतिहासिक र कालक्रमिक
- 2.4. विषयक र अन्तरविषयक

एकाइ 3: शोधका प्रक्रिया

- 3.1. शोध शीर्षक र शोधसमस्याको चयन
- 3.2. पूर्वकार्यको विवरण र समीक्षा
- 3.3. शोधसामग्री सङ्कलन: सङ्कलित सामग्रीको सामान्यीकरण र सत्यापन, विश्लेषण र निष्कर्षण
- 3.4. शोध प्रतिवेदनको मस्यौदालेखन, परिमार्जन र शोधसारको तयारी

एकाइ 4: शोधविधि र प्रयोग, शोधप्रबन्धको मूल भाग, शोधप्रबन्धको अन्तिम भाग

4.1. शोधविधि र प्रयोग

- 4.1.1. पादटिप्पणी, सन्दर्भ-सङ्केत, उद्धरण, तालिका निर्धारण, परिशिष्ट, चित्र तथा तस्वीर
- 4.1.2. शोधप्रबन्धका प्रमुख भागहरूको व्यवस्थापन
- 4.1.3. मुखपृष्ठ, संक्षिप्त सङ्केत सूची
- 4.1.4. तालिका सूची, विषयसूची

- 4.2. शोधप्रबन्धको मूल भाग
  - 4.2.1. शोधप्रस्ताव
  - 4.2.2. अध्याय विभाजन र लेखन
  - 4.2.3. उपसंहार
  - 4.2.4. परिशिष्ट
- 4.3. शोधप्रबन्धको अन्तिम भाग
  - 4.3.1. सन्दर्भसामग्री सूची
  - 4.3.2. अनुक्रमणिका (इन्डेक्स)

सन्दर्भ सूची

त्रिपाठी, वासुदेव २००९, *साहित्य सिद्धान्तः शोध तथा सृजनविधि*, काठमाडौं: पाठ्यसामग्री पसल प्रधान, कुमार अनि भ मल्लिकार्जुन २०११, *नेपाली लेखन शैली*, मैसुर र सिक्किम: भारतीय भाषा संस्थान् अनि सिक्किम अकादमी

बन्धू, चूडामणि सन् २००८, *अनुसन्धान तथा प्रतिवेदन लेखन*, काठमाडौं: रत्न पुस्तक भण्डार शर्मा, मोहनराज २००९ चौथो संस्करण, *शोधविधि*, ललितपुर: साझा प्रकाशन

Gibaldi, Joseph 1996 (4th Ed), *MLA Handbook for writers of research paper*, New Delhi: East-West Press Pvt. Ltd.

Kothari, C R 1993 (5th Ed), *Research Methodology, Methods and Techniques*, New Delhi: East-West Press Pvt. Ltd.

Sandhu A N and Amarjit Singh 1980, *Research Methodology in Social Sciences*, Bombay: Himalaya Publishing House

Toba, Sueyoshi 1991 (Ed, *A Bibliography of Nepalese Language and Linguistics*, Kathmandu: Linguistics Society of Nepal.

Manual of the American Psychological Association (3rd ed)

MLA Style Manual (latest Ed.) Published by Modern Language Association.

NEP-RS-O102: समसामयिक अध्ययन (कुनै एउटा)

A: पूर्वीय साहित्य सिद्धान्त

एकाइ 1. शब्दशक्ति

- 1.1 अर्थ र परिभाषा
- 1.2 काव्य भाषा
- 1.3. शब्दशक्तिका प्रकार
- 1.4. शब्दशक्तिको महत्त्व

एकाइ 2: रस सिद्धान्त

- 2.1 रस सिद्धान्तको परिचय र परम्परा
- 2.2 रसको स्वरूप र स्थिति
- 2.3. रस सिद्धान्तबारे आचार्यहरूको मत
- 2.4. रसपाक प्रक्रिया अनि साधारणीकरण

एकाइ 3: ध्वनि सिद्धान्त

- 3.1 ध्वनि सिद्धान्तको परिचय
- 3.2 ध्वनिका प्रकार
- 3.3 ध्वनि विरोधी मत र यसको खण्डन
- 3.4 काव्यशास्त्रमा ध्वनिको महत्त्व

एकाइ 4: वक्रोक्तिवाद

- 4.1 वक्रोक्तिवादको परिचय र परम्परा
- 4.2 वक्रोक्तिका प्रकार
- 4.3 काव्यमा वक्रोक्तिको औचित्य
- 4.4 वक्रोक्तिपरक समालोचना पद्धति

सन्दर्भ सूची

अधिकारी, हेमाङ्गराज सन् २०१०, *पूर्वीय समालोचना-सिद्धान्त*, कठमाडौं, साझा प्रकाशन
 उपाध्याय, केशवप्रसाद सन् १९९२, *साहित्य प्रकाश*, काठमाडौं: साझा प्रकाशन
 उपाध्याय, केशवप्रसाद २००९, *पूर्वीयसाहित्य सिद्धान्त*, काठमाडौं: साझा प्रकाशन,
 उपाध्याय, आचार्य बलदेव सन् १९८७, *संस्कृत साहित्य का इतिहास*, वाराणसी, शारदा निकेतन
 दाहाल, विद्यापति १९९८ *साहित्य विमर्श*, दाहाल प्रकाशन, उदालगढी
 बाली, तारकनाथ १९९०, *साधारणीकरण सम्प्रेषण और प्रतिबद्धता*, आगरा, विनोद पुस्तक
 मन्दिर
 भट्टराई, गोविन्दप्रसाद सन् १९८२, *भरतका नाट्यशास्त्र*, काठमाडौं, ने. रा. प्र. प्रतिष्ठान
 सिग्देल, सोमनाथ सन् २००१, *साहित्य प्रदीप*, काठमाडौं: विद्यार्थी पुस्तक भण्डार
 सुवेदी, हंसपुरे सन् १९८०, *संस्कृत वाङ्मय: संक्षिप्त अध्ययन*, त्रिभूवन विश्वविद्यालय
 थापा हिमांशु, मोहन २०००, *साहित्य परिचय*, साझा प्रकाशन, काठमाडौं

B. पाश्चात्य समालोचना सिद्धान्त

एकाइ 1. विनिर्माणवाद

- 1.1. विनिर्माणको अर्थ र परिभाषा
- 1.2. जाक डेरिडा, विनिर्माण, दर्शन अनि साहित्यिक सिद्धान्त

- 1.3. विनिर्माण अनि व्याख्या
- 1.4. विनिर्माण अनि नेपाली साहित्यमा यसको प्रयोग

एकाइ 2: नारीवाद

- 2.1. नारी लेखनको परिचय
- 2.2. नारीवादी लेखनको अध्ययन परम्परा
- 2.3. नारीवादी समालोचना परम्परा
- 2.4. नारीवादी चिन्तन र नेपाली साहित्यमा यसको प्रयोग

एकाइ 3: परिवेश-विमर्श

- 3.1. अर्थ, परिभाषा र अध्ययन परम्परा
- 3.2. गहन पारिस्थितिकि
- 3.3. प्रकृति लेखन
- 3.4. पर्यावरणीय नारीवाद

एकाइ 4: अन्तर्पाठात्मकता

- 4.1. अन्तर्पाठात्मकता: अर्थ र परिभाषा
- 4.2. अन्तर्पाठात्मक अध्ययनका प्रकार
- 4.3. अन्तर्पाठात्मक समालोचनाको प्रक्रिया
- 4.4. अन्तर्पाठात्मक समालोचनाको आवश्यकता अनि प्रयोग

सन्दर्भ सूची

- एटम, नेत्र सं २०७०, *अन्तर्विषयक नेपाली समालोचना*, काठमाडौं: एकता बुक्स
- गरार्ड, ग्रेग २००४, *इकोक्रिटिसिज्म*, लन्डन: रटलेज
- गौतम, कृष्ण सं २०६४, *उत्तरआधुनिक जिज्ञासा*, काठमाडौं: भृकुटी एकेडेमिक पब्लिकेशन्स्
- गौतम, लक्ष्मणप्रसाद २०७० दोस्रो संस्करण, *नेपाली साहित्यमा उत्तरआधुनिक समालोचना*, काठमाडौं: ओरिएन्टल पब्लिकेशन्स
- त्रिपाठी, सुधा अनि सीता पन्थी (सम्पा) सं २०७०), *नेपाली नारीवादी समालोचना*, काठमाडौं: नेपाली प्रज्ञा प्रतिष्ठान
- नेपाल, घनश्याम २०१४, *विधाविधा*, कालेबुङ: उपमा प्रकाशन
- नोरिस, क्रिस्टोफर २००२, *डिक्न्ट्रक्सन*, यु एस ए: रटलेज
- पाण्डे, जानू २०६९, *नेपाली उपन्यासमा लैङ्गिकता*, काठमाडौं: नेपाली प्रज्ञा प्रतिष्ठान
- सुवेदी, राजेन्द्र अनि लक्ष्मणप्रसाद गौतम (सम्पा) सं २०६८, *रत्न बृहत् नेपाली समालोचना सैद्धान्तिक खण्ड*, काठमाडौं: रत्न पुस्तक भण्डार
- McCann, Carole R. and Seung-Kyung Kim (Ed) 2011, *Feminist Theory Reader Local and Global Perspectives*, London: Routledge.

Kerridge, Richard 2007, *Environmentalism and Ecocriticism in Literary Theory and Criticism* (ed), Patricia Waughm Oxford University Press.

c. लोकवार्ता

एकाइ 1: लोकवार्ताको परिचय र अध्ययन परम्परा

- 1.1. लोकवार्ताको परिचय एवं प्रकार
- 1.2. लोकवार्ताको अध्ययन परम्परा
- 1.3. लोकवार्ता अनि भारतीय सन्दर्भ
- 1.4. नेपाली लोकवार्ता

एकाइ 2: लोकसाहित्य

- 2.1. लोकसाहित्यको परिचय र प्रकार
- 2.2. लोकसाहित्यको अध्ययन परम्परा
- 2.3. नेपाली लोकसाहित्य
- 2.4 लोकसाहित्य अनि अभिलेखन

एकाइ 3: लोकसंस्कृति र विश्वास

- 3.1. लोकसंस्कृतिको सामान्य परिचय
- 3.2. नेपाली लोकसंस्कृतिका विभिन्न पक्ष
- 3.3. लोकविश्वास अनि आधुनिक सन्दर्भ
- 3.4. नेपाली लोकविश्वास

एकाइ 4: लोकइतिहास र चिकित्सा

- 4.1. इतिहास अनि लोकइतिहास
4. 2. नेपाली लोकइतिहास अध्ययनका केही पक्ष
4. 3. लोकचिकित्साको परिचय
4. 4. नेपाली लोकचिकित्सा

सन्दर्भ सूची

उपाध्याय, कृष्णदेव २००८, *लोकसाहित्य की भूमिका*, इलाहाबाद: साहित्य भवन प्रा ली
उप्रेती, कुन्दनलाल २०००(तेस्रो सं.), *लोकसाहित्य के प्रतिमान*, अलिगढ: भारत प्रकाशन मन्दिर
एम एम गुरुड १९८०, *बिसिंएको संस्कृति*, दार्जिलिङ: श्याम ब्रदर्स प्रकाशन
चूडामणि बन्धु, सं २०६६, *नेपाली लोकसाहित्य*, काठमाडौं: एकता बुक्स हाउस
धर्मराज थापा, हंसपूरे सुवेदी सं २०४१, *लोकसाहित्यको विवेचना*, काठमाडौं: पाठ्यक्रम विकास केन्द्र
त्रिवि

Claus, Peter and Korom, Frank 1991, **Folkloristics and Indian Folklore**, India Udupi: Regional Resources Centre for Folk Performing Arts.

Dundes, Alan 1980, **Interpreting Folklore**, USA: The Association of American University Presses.

Georgs, Robert A and Micheal Owen Jones, 1995, **Folkloristics An Introduction**, USA: Indiana University Press

Propp, Vladimir 1958, **Morphology of Folktale**, USA, University of Texas Press, Austin and London.

Handoo, Jawaharlal (Ed 1998), **Folklore in Modern India**, Mysore: CIIL

Pradhan, Kumar 1984, **A History of Nepali Literature**, New Delhi: Sahitya Akademi

D. भाषाविज्ञान

एकाइ 1: व्याकरण लेखन

- 1.1 भाषा र व्याकरण
- 1.2 व्याकरणका सिद्धान्त र प्रकार: औपचारिक र व्यावहारिक; पारम्परिक, वर्णनात्मक, इत्यादि
- 1.3 व्याकरण लेखन: उद्देश्य, प्रस्तुति र उचित व्याकरणका तत्त्व
- 1.4 भाषिक अभिलेखन र भाषिक वर्णन

एकाइ 2: व्याकरणिक कोटि

- 2.1 भाषिक कोटि: शाब्दिक र व्याकरणिक; खुल्ला र बन्द; आदि
- 2.2 व्याकरणिक अभिलक्षण: विभेदक अभिलक्षण, रूपतात्त्विक अभिलक्षण, रूप-वाक्यात्मक अभिलक्षण, रूपार्थ अभिलक्षण, अर्थपरक अभिलक्षण
- 2.3 व्याकरणिक लक्षणको ढाँचा
- 2.4 फाई-अभिलक्षणको अध्ययन: पुरुष, वचन र लिङ्ग

एकाइ 3: समाज भाषाविज्ञान

- 3.1 भाषिक समुदाय
- 3.2 भाषिक भिन्नता/विविधता र भाषिक स्थिति
- 3.3 सामाजिक वर्गीकरण र भाषिक पारस्थितिकी
- 3.4 भाषिक विलुप्ती, भाषिक मृत्यु र भाषिक पुनर्जीवन: अवधारणा र अध्ययन

एकाइ 4: फिल्ड मेथड्स

- 4.1 फिल्ड मेथड्स: एक परिचय

- 4.2 तथ्य सङ्कलन विधि, तकनिक र साधन
- 4.3 तथ्य विश्लेषण र लिपिकरण
- 4.4 नीति र तकनिकी माध्यम/साधन

सन्दर्भसामग्री सूची

- Abbi, Anvita. 2001. *A Manual of linguistic fieldwork and structures of Indian language*. Munich: Lincom Europa.
- Ameka, Felix K, Alan Charles Dench and Nicholas Evans (eds). 2006. *Catching language: The standing challenge of grammar writing*. New York: Mouton de Gruyter.
- Austin, Peter K. (ed). 2010. *Lectures in language documentation and description*. London: School of Oriental and African Studies, University of London.
- Chelliah, Shobhana L. and Willem J. de Reuse. 2011. *Handbook of Descriptive Linguistic Fieldwork*. Dordrecht: Springer.
- Crowley, Terry. 2007. *Field linguistics: A beginner's guide. Oxford linguistics*. New York: Oxford University Press.
- Fill, Alwin and Peter Mühlhäusler. 2001. *The ecolinguistics reader*. London: Continuum.
- Gippert, Jost, Mosel, Ulrike and Nicolaus Himmelmann (eds). 2006. *Fundamentals of Language Documentation: A Handbook*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Kibort, Anna & Greville G. Corbett (eds). 2010. *Features: Perspectives on a Key Notion in Linguistics*. Oxford: Oxford University Press.
- Rice, Keren. 2006. *Ethical issues in fieldwork: An overview. Journal of Academic Ethics* 4:123–155
- Romaine, Suzan 2000 *Language in Society: An Introduction to Sociolinguistics*. 2nd edition. Oxford: Oxford University Press.
- Subbarao, K.V. 2012. *South Asian Languages: A Syntactic Typology*. New York: Cambridge University Press.

NEP-RS-C103: Proposal Writing and Presentation

क) लघुशोध प्रबन्ध प्रस्तावना लेखन	(Proposal writing)
ख) लघुशोध प्रबन्ध प्रस्तावना प्रस्तुति	(Presentation)